

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Projekt "Mapování přírodních ohnisek zoonóz přenosných na člověka v ČR a jejich změny ovlivněné modifikacemi klimatu" byl oceněn ministrem zdravotnictví

Dne 17. prosince 2015 předal ministr zdravotnictví Svatopluk Němeček v Martinickém paláci v Praze ocenění za mimořádné výsledky ve zdravotnickém výzkumu a vývoji projektům, které byly podpořeny Interní grantovou agenturou MZ ČR z veřejných zdrojů.

Dne 17. prosince 2015 předal ministr zdravotnictví Svatopluk Němeček v Martinickém paláci v Praze ocenění za mimořádné výsledky ve zdravotnickém výzkumu a vývoji projektům, které byly podpořeny Interní grantovou agenturou MZ ČR z veřejných zdrojů. Jednalo se již o 23. ročník těchto ocenění.

Mezi oceněnými za rok 2015 byl i doc. MUDr. Bohumír Kříž, CSc. ze Státního zdravotního ústavu v Praze (SZÚ), Centrum epidemiologie a mikrobiologie, spolu s týmem spolupracovníků: RNDr. Milan Daniel, DrSc. (SZÚ), doc. Ing. Jan Kolář, CSc. a Ing. Markéta Potůčková, Ph.D. (Přírodovědecká fakulta UK v Praze).

Cílem řešeného projektu bylo lokalizovat přírodní ohniska nálezů, provést jejich typizaci a stanovit stupně rizika pro českou populaci. Maximum infekcí s přírodní ohniskovostí je v ČR přenášeno klíšťaty. Dalším cílem bylo stanovit změny úrovně tohoto rizika v závislosti na sezónách roku a na kolísání aktuálních povětrnostních podmínek a vyhodnotit vliv dalších faktorů ovlivňujících jejich výskyt.

Maximum infekcí s přírodní ohniskovostí je v ČR přenášeno klíšťaty. Během tříleté studie sběru klíšťat a jejich laboratorního vyšetření na přítomnost viru klíšťové encefalitidy a *Borrelie burgdorferi s.l.* bylo na 13 lokalitách v ČR shromážděno celkem 18 721 klíšťat *Ixodes ricinus*. Virus byl detekován v 8 a *Borrelie* ve všech 13 lokalitách. Výšková hranice vysokého rizika klíšťat a jimi přenášených patogenů byla stanovena na 600 m nad mořem, nicméně *Borrelie burgdorferi s.l.* byly detekovány v celém rozsahu sběru 280 - 1030 m.n.m. Studie vlivu zvěře na výskyt klíšťové encefalitidy (KE) prokázala, že na šíření klíšťat se podílí kromě ptáků, srnčí a jelení zvěře také zásadním způsobem divoká prasata. Rozhodující měrou se však na výskytu těchto onemocnění podílela teplota vzduchu. Dešťové srážky se uplatňovaly v podstatně menší míře a to pouze v letních a podzimních měsících. Předpověď stupně rizika napadení klíštětem byla rozšířena na deset stupňů a každý den v týdnu.

Praktickým výstupem projektu je interaktivní tematická mapa s mírou rizika onemocnění KE vyjádřenou v šestistupňové škále, které jsou na mapě vyjádřeny postupně různou barvou a s prostorovou podrobností odpovídající velikosti jednoho měření (pixelu 30x30m) družice Landsat. Vymezení území s danou hodnotou rizika bylo provedeno na základě analýzy družicových multispektrálních dat. Při určení velikosti úrovně rizika onemocnění ve vymezeném území se bral v úvahu kromě počtu zjištěných klíšťat na pokusných plochách i počet registrovaných případů onemocnění v regionu příslušné obce s rozšířenou pravomocí za uplynulých 10 let.

Výsledky řešení projektu byly publikovány v sedmi článcích v časopisech s impakt faktorem.

Informace o všech projektech oceněných za rok 2015 ministrem zdravotnictví jsou uvedeny na webových stránkách ministerstva

(http://www.mzcr.cz/dokumenty/slavnostni-predavani-ceny-ministra-zdravotnictvi-za-vyzkum-a-vyvoj-pro-rok-2015_111).

Panu docentovi i celému řešitelskému týmu gratuluji jménem paní ředitelky SZÚ Ing. Jitky Sosnovcové, jménem svým a jménem kolegů z Centra epidemiologie a mikrobiologie Státního zdravotního ústavu v Praze.

MUDr. Barbora Macková

vedoucí CEM SZÚ